

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор

Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

_____ акад. В.С. Бакіров

«_____» _____ 2017 р.

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ФАХОМ «Туризм»

для студентів напряму підготовки 6.140103 – «Туризм»
(ОКР бакалавр, денна та заочна форми навчання)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри
туристичного бізнесу
та країнознавства

протокол № 8 від 16.02. 2017 р

ЗАТВЕРДЖЕНО:

методичною комісією
факультету міжнародних
економічних відносин та
туристичного бізнесу

протокол № 7 від 16.02. 2017 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні Вченої ради факультету
міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу

протокол № 10 від 16.02. 2017р.

Харків – 2017

Програма комплексного атестаційного екзамену за напрямом підготовки
6.140103 — «Туризм» освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»
(денна та заочна форми навчання)

Укладачі:

к.е.н., доц. Н.І. Данько

к.е.н., доц. О.В.Євтушенко

к.і.н., доц. А.Ю. Парфіненко

к.і.н., доц. І.С. Посохов

Мета комплексного атестаційного екзамену за напрямом підготовки — визначення рівня підготовленості студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки «Туризм».

Характеристика змісту програми. Програма атестаційного екзамену спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалавра з туризму.

Загальні положення

Атестаційний екзамен встановлює фактичну відповідність рівня освітньо-кваліфікаційної підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Професійні компетенції фахівців бакалаврського рівня підготовки за напрямом підготовки «туризм»:

- здатність самостійно знаходити і використовувати різні джерела інформації за проектом туристичного продукту;
- готовність до реалізації проектів у туристичній індустрії;
- здатність до реалізації туристичного продукту з використанням інформаційних і комунікативних технологій;
- уміння розрахувати і оцінити витрати на організацію діяльності підприємства туристичної індустрії;
- здатність використовувати нормативні документи з якості, стандартизації та сертифікації у туристичній індустрії;
- здібність до ефективного спілкування із споживачами туристичного продукту;
- здатність використовувати методи моніторингу ринку туристичних послуг;
- володіння основними методами, способами і засобами отримання, зберігання, переробки інформації, навички роботи з комп'ютером як засобом забезпечення інформацією у туристичній діяльності, здатність працювати у глобальних комп'ютерних мережах;

- володіння основними методами організації безпеки життєдіяльності людей, їх захисту від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих та інших ситуацій у туристичній діяльності.

Порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії регламентується: «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для атестації здобувачів вищої освіти, які отримують ступінь бакалавра, магістра (освітньо - кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста, магістра) в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», затвердженим рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від 29.05.2015, прот. № 6 та введеним в дію: наказом ректора від 03.06.2015 р. № 0202-1/215 та «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» від 14.12.2016 р. № 0202-1/599 (зі змінами, внесеними рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 28.11.2016 р., протокол № 15, введеними в дію: наказ ректора № 0202-1/599 від 14.12.2016 р.)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА КОМПЛЕКСНИЙ АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН ЗА ФАХОМ «ТУРИЗМ»

Час виконання – 60 хвилин

Критерії оцінювання:

«5» - 40 – 38 вірних відповідей

«4» - 36 – 34 вірних відповідей

«3» - 33 – 20 вірних відповідей

«2» - 19 – 0 вірних відповідей

Тести – 100% (40 тестових завдань)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел студент на вимогу члена екзаменаційної комісії залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0%).

За підсумками екзамену студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Набрана сума балів зі 100-бальної шкали оцінки переводиться в 4-х балову у такий спосіб:

Кількість вірних відповідей	Оцінка за національною шкалою	Кількість балів
40	5 (відмінно)	100
39		95
38		90
37		85
36	4 (добре)	80
35		75
34		70
33		65
32	3 (задовільно)	60
31		55
20		50
19	2 (незадовільно)	45
18		40
17		35
16		30
15		25
14		20
13		15
12		10
10		5

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗА ФАХОМ «ТУРИЗМ»**

Комплексний атестаційний екзамен включає:

1. Тести.

Завдання для комплексного атестаційного екзамену оформлюється у вигляді білетів з тестових завдань з наступних дисциплін:

- «Географія туризму »
- «Облік і аудит»
- «Туристичне країнознавство»
- «Менеджмент в туризмі»
- «Маркетинг в туризмі»
- «Економіка підприємства»
- «Рекреаційні комплекси світу»
- «Міжнародний туризм»

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Дисципліна 1: ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Географічна характеристика купально-пляжного туризму. Інфраструктура купально-пляжного туризму. Географія центрів купально-пляжного туризму в Україні, Європейському туристичному регіону, світі.

Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму. Види лікувально-оздоровчого туризму. Типологія курортів. Географія основних курортів та центрів лікувально-оздоровчого туризму України, Європейського регіону, світу.

Географічна характеристика розважального туризму. Різновиди розважального туризму. Географія центрів розважального туризму України, Європейського регіону, світу.

Географічна характеристика круїзного туризму. Види круїзів. Круїзні судна. Географія центрів, районів розвитку та маршрутів круїзного туризму в світі.

Географічна характеристика гірськолижного туризму. Історія, види та інфраструктура гірськолижного туризму в Україні, Європейському туристичному регіону, світі.

Географічна характеристика дайв-туризму. Види дайвінгу. Інфраструктура дайвінгу. Географія центрів та регіонів розвитку дайв-туризму в Україні, Європейському туристичному регіону, світі.

Географічна характеристика гольф-туризму. Географія центрів та регіонів розвитку гольф-туризму в Європейському туристичному регіону та світі.

Географічна характеристика екстремального і пригодницького туризму. Водні, наземні, гірські, повітряні та екзотичні види екстремального туризму. Види пригодницького туризму. Географія центрів та регіонів розвитку екстремальних та пригодницьких видів туризму в Україні, Європейському туристичному регіону та світі.

Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму. Види культурно-пізнавального туризму. Географія найбільш атрактивних маршрутів та регіонів розвитку культурно-пізнавального туризму.

Географічна характеристика подієвого туризму. Класифікація подієвого туризму. Географія турів, центрів та регіонів подієвого туризму в Україні, Європейському туристичному регіону і світі. Перспективи та потенціал розвитку подієвого туризму.

Підходи до визначення релігійного туризму. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Види, функції та особливості паломництва. Релігійні та культові центри. Релігійні організації. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві, ісламі, буддизмі, іудаїзмі.

Дисципліна 2: ОБЛІК І АУДИТ

Бухгалтерський баланс, його зміст і побудова. Зміст статей балансу за П(С)БО 2 «Баланс». Терміни, що використовуються в П(С)БО2 «Баланс». Характеристика статей балансу.

Вплив господарських операцій на зміни у балансі. Типи змін.

Значення бухгалтерського балансу.

Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст, побудова. Класифікація рахунків та їх характеристика. Порядок записів на активних і пасивних рахунках. План рахунків, його структура та зв'язок з балансом.

Подвійний запис, його сутність і значення. Кореспонденція рахунків.

Характеристика синтетичних і аналітичних рахунків бухгалтерського обліку та взаємозв'язок між ними.

Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотні відомості за рахунками синтетичного й аналітичного обліку.

Визначення, визнання і оцінка основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби». Документування господарських операцій з руху основних засобів і їх облік. Поняття та методи нарахування зносу (амортизації) основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби». Інвентаризація основних засобів.

Визначення, визнання і оцінка нематеріальних активів за П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» і їх значення в підвищенні ефективності діяльності підприємств готельно-ресторанного господарства. Документування господарських операцій з руху нематеріальних активів. Облік нематеріальних активів.

Класифікація фінансових інвестицій та їх значення в розвитку готельно - ресторанної діяльності.

Порядок ведення касових операцій та їх документальне оформлення. Порядок ведення касової книги, перевірка та прийняття касового звіту в бухгалтерії. Облік касових операцій. Інвентаризація каси. Поняття і облік грошових коштів у дорозі та контроль за їх надходженням.

Порядок відкриття рахунків в банках. Документальне оформлення операцій на поточному рахунку в банку. Виписки банку. Облік операцій на рахунках у банках.

Характеристика основних форм безготівкових розрахунків.

Визначення та визнання дебіторської заборгованості за П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Облік розрахунків з покупцями та замовниками й іншими дебіторами. Облік резервів сумнівних боргів.

Порядок видачі коштів у підзвіт Відшкодування витрат на відрядження. Складання звіту про використання підзвітних сум й облік розрахунків з підзвітними особами.

Розрахунки з відшкодування матеріальних збитків.

Види капіталу та їх характеристика. Формування власного капіталу підприємств, які

надають готельні послуги. Облік статутного капіталу. Облік пайового та інших видів капіталу.

Облік забезпечення зобов'язань. Цільове фінансування та цільові надходження.

Дисципліна 3: ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Формування перших країнознавчих уявлень та знань. Основні періоди та наукові школи розвитку країнознавства. Бернард Варен, Фрідріх Ратцель, Відаль де ла Бланш. Антропогеографічний напрямок у країнознавчих дослідженнях. Традиції вітчизняного країнознавства. С. Рудницький. М.М. Баранський. Країнознавство за радянських часів. Сучасні школи країнознавчих досліджень. Країнознавство як наукова дисципліна.

Особливості туристичного країнознавства: предмет, об'єкт, функції, завдання дисципліни, її взаємодія з іншими науками та місце серед дисциплін туристичного профілю. Принципи, методи та закономірності країнознавства.

Політична карта світу. Міжнародний статус країн. Форми державного правління. Монархія. Республіка. Адміністративно-територіальна організація країн. Унітарна держава. Федерація. Конфедерація. Політичні режими країн. Демократія. Авторитарний режим. Тоталітарний режим. Антропологічні особливості людських рас. Етнічна структура населення. Мовна структура населення. Мова як віддзеркалення культури країни. Актуальність релігії в туристичному країнознавстві. Географія релігійного туризму. Сутність світових релігій. Центри паломництва у християнстві, ісламі та буддизмі.

Поняття «географічне положення» країни. Особливості географічного положення у туристичному країнознавстві. Властивості географічного положення. Характеристика фізико-географічного, економіко-географічного,

соціально-географічного, політико-географічного, еколого-географічного положення.

Використання понять «територія» та «простір» в туристському країнознавстві. Властивості території. Територія держави. Параметри території: розмір, конфігурація та державні кордони. Територіальна приналежність людини, правовий статус міжнародного туриста. Простір як умова для туристичної діяльності. Характеристика заповідної, рекреаційної, традиційно-етнографічної, сільськогосподарської, промислової та урбанізованої функціональних територіальних зон.

Уявлення про адміністративно територіальний устрій країн, принципи виокремлення адміністративно-територіальних одиниць, типи адміністративно-державного управління. Центрування простору та столичне місто. Класифікація столиць країн світу за своїм походженням.

Культурно-образний підхід – основа формування туристичного образу території. Особливості застосування культурно-образного підходу: «квантова» організація тексту, обмеження кількості провідних тем, символи тем, нарощування теми, географічне представлення образу. Образна природа туризму та роль туристичного іміджу країни в умовах глобалізації. Сутність національного бренду країни.

Туристичний імідж країни як продукт інформаційного середовища. Соціально-психологічний механізм впливу феномену іміджу. Властивості та функції туристичного іміджу. Маркетинг іміджу. Методологічні принципи іміджування країни. Символічний капітал культури в структурі туристичного іміджу. Алгоритм створення туристичного іміджу країни: політико-географічний образ, природно-ресурсний образ, цивілізаційно-культурний образ, соціоментальний образ, виробничо-економічний образ, національно-ціннісний образ. Механізми реалізації туристично-іміджевої політики держави.

Дисципліна 4: МЕНЕДЖМЕНТ В ТУРИЗМІ

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва та континууму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Особливості національних систем керівництва.

Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління. Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад і методи визначення.

Дисципліна 5: МАРКЕТИНГ В ТУРИЗМІ

Сутність, зміст, основні поняття маркетингу в туризмі. Сутність і завдання маркетингових досліджень. Методичні основи маркетингових досліджень. Форми організації маркетингових досліджень. Напрямки маркетингових досліджень. Концепція маркетингу в туризмі. Система маркетингової інформації туристського підприємства. Класифікація маркетингової інформації. Система внутрішньої маркетингової інформації. Система зовнішньої маркетингової інформації. Система збору первинної маркетингової інформації. Експертні оцінки як джерело маркетингової

інформації. Метод фокус-групи в маркетингових дослідженнях. Система аналізу маркетингової інформації

Сутність та структура туристичного ринку. Оцінювання кон'юнктури туристичного ринку. Визначення ємності туристичного ринку. Сегментація туристичного ринку.

Характеристика туристичного продукту. Аналіз структури продуктів виробництва. Життєвий цикл туристичного продукту. Позиціювання туристичного продукту. Оцінка конкурентоспроможності туристичного продукту.

Конкурентне середовище туристичного підприємства. Аналіз конкурентів. Створення конкурентної карти ринку. Чинники, які впливають на споживачів туристичних послуг. Мотиви поведінки споживачів. Дослідження процесу прийняття рішення щодо купівлі туристичних послуг. Оцінка ступеню задоволеності/незадоволеності споживачів.

Основні концепції системи управління ринковою діяльністю. Цілі функціонування системи маркетингових комунікацій. Схема взаємодії фірми-комунікатора з основними адресатами маркетингових комунікацій. Реклама. Прямий маркетинг. Паблік рилейшенз. Стимулювання збуту. Брендінг. Спонсорство. Участь у виставках та ярмарках. Інтегрування маркетингових комунікацій у містах продажу.

Дисципліна 6: ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Поняття підприємства, цілі і завдання його створення. Підприємство як господарча система і форма реалізації підприємництва.

Методи вимірювання та показники обсягу діяльності підприємства, їх специфіка за галузями господарювання. Виробнича програма туристичного підприємства. Експлуатаційна програма готелю. Планування товарообігу закладу ресторанного господарства.

Фактори, що визначають обсяги виробництва продукції та послуг. Показники планування виробничої програми.

Виробнича потужність підприємства. Планування виробничої потужності. Поняття і значення техніко-технологічної бази виробництва. Складники техніко-технологічної бази, найефективніші способи її формування на підприємстві. Особливості формування виробничої бази на підприємствах різних галузей.

Основні та обігові кошти підприємства. Їх визначення та класифікація. Знос та його види. Амортизація, та методи її нарахування.

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Категорії персоналу підприємства (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією.

Визначення чисельності окремих категорій працівників.

Кадрова політика й система управління персоналом підприємств. Сучасні вимоги держави й фірми до ділових якостей різних категорій персоналу.

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці на виробничих підприємствах. Чинники зростання продуктивності праці. Наявні резерви зростання продуктивності праці та заходи для їх використання в сучасних умовах господарювання. Розрахунки можливого зростання продуктивності праці за рахунок окремих і певної сукупності чинників.

Мотивація як процес стимулювання людей до ефективної трудової діяльності. Методи мотивації трудової діяльності.

Поняття оплати праці. Основна заробітна плата й додаткова оплата праці. Функції оплати праці та їх реалізація.

Мінімальна заробітна плата. Тарифна система. Єдина тарифна система розрядів і коефіцієнтів з оплати праці.

Поточні витрати, собівартість продукції як комплексний економічний показник. Включення поточних витрат виробництва до собівартості продукції (послуг). Класифікація витрат на виробництво за окремими

ознаками (ступенем однорідності, зв'язком з обсягом виробництва, способом обчислення на одиницю продукції). Структура поточних витрат за окремими групами первинних елементів на підприємствах різних галузей і тенденція її зміни з часом.

Зміст і методика обчислення кошторису виробництва. Розрахунки кошторису виробництва за окремими економічними елементами.

Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці.

Обґрунтування й вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін та сфери їх застосування. Методи встановлення ціни: собівартість плюс прибуток; забезпечення фіксованої величини прибутку; за рівнем поточних цін (конкуренції); за рівнем попиту тощо. Шляхи вдосконалення ціноутворення на продукцію (послуги) в Україні.

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Джерела формування загальної величини прибутку (доходу) підприємства. Типова схема використання прибутку (доходу) підприємства. Точка беззбитковості.

Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства.

Дисципліна 7: РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

Фактори розвитку рекреаційного господарства в регіоні. Оцінка комплексу рекреаційних ресурсів. Особливості та етапи розвитку рекреаційного обслуговування, його сучасний стан. Групи країн Європи за характером і рівнем рекреаційного розвитку. Найбільші національні рекреаційні системи: високорозвинених урбанізованих країн Європи. Характеристика Середземноморського, Альпійського,

Північноєвропейського, Причорноморського рекреаційних регіонів. Основні їх курорти та туристичні центри.

Склад регіону та його місце у світі за основними рекреаційно-туристичними показниками. Умови формування і розвитку рекреаційної індустрії, її територіальна диференціація, проблеми ресурсозбереження. Досвід США в організації національних парків. Туристські стежини як форма рекреаційного використання території. Значення внутрішнього туризму в розвитку рекреаційних комплексів Північної Америки. Характеристика основних рекреаційних регіонів США і Канади. Основні принципи управління та розвитку галузі дозвілля в США. Своєрідність рекреаційного потенціалу і його значення в економіці країн Латинської Америки. Проблеми рекреаційного освоєння Карибського регіону. Рекреація і туризм Центральноамериканського регіону. Можливості розвитку рекреаційних комплексів країн Південної Америки. Специфіка розвитку рекреаційної діяльності окремих країн (Бразилії, Мексики, Куби, Аргентини тощо).

Місце і значення регіону в розвитку рекреації і туризму світу. Нерівномірність рекреаційного розвитку країн Азії. Рекреаційно-ресурсний потенціал і соціально-економічні фактори розвитку рекреаційних комплексів. Особливості формування, спеціалізація і розвиток рекреаційних комплексів Азії: Південно-Західного, Південно-Східного, Центрального, Південноазіатського регіонів. Характеристика рекреаційного комплексу окремих країн (Китаю, Індії, Індонезії, Японії тощо). Умови і фактори формування рекреаційних комплексів. Аналіз ресурсно-рекреаційного потенціалу. Види та рівень розвитку рекреаційно-туристського обслуговування в Австралії. Регіональна структура приїжджаючих рекреантів і туристів. Основні рекреаційні райони та центри Австралії. Спеціалізація рекреаційних комплексів Океанії.

Характеристика рівня розвитку рекреаційної галузі, її функціональна структура та територіальна організація. Значення розвитку рекреації та туризму для підвищення рівня економічного розвитку регіонів України. Регіональні особливості розвитку іноземного туризму. Основні рекреаційні системи України, регіони та комплекси: Карпатський, Азово-Причорноморський регіон, Дніпровський, Поділля та Полісся. Характеристика їх курортів та туристських центрів, перспективи подальшого розвитку. Мета і шляхи подальшого рекреаційного освоєння території України. Екологічні проблеми попередження нераціонального використання рекреаційних ресурсів. Особливості координаційної й управлінської діяльності в роботі суб'єктів рекреації й туризму.

Дисципліна 8: МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ

Виникнення та етапи розвитку міжнародного туризму. Поняття міжнародного туризму. Форми і види міжнародного туризму. Особливості міжнародного туризму.

Статистика туристських потоків. Статистика туристських доходів. Статистика туристських витрат.

Соціально-економічна роль туризму. Функції міжнародного туризму в економіці країни. Фактори розвитку міжнародного туризму. Значення міжнародного туризму. Тенденції розвитку сучасного туризму.

Потенціал розвитку туризму в Україні. Іноземний туризм в Україні: динаміка та проблеми розвитку. Міжнародний туризм як засіб інтеграції України у європейський та світовий простір.

Види формальностей у міжнародному туризмі. Державне регулювання туристичних формальностей. Поліцейські формальності. Паспортні формальності. Візові формальності. Туристична віза. Шенгенська віза. Митні формальності. Валютний контроль. Оформлення закордонного паспорта в Україні. Медико-санітарні формальності. Формальності безпеки.

Страховання туристів. Медичне страхування туристів. Майнове страхування туристів. Страхування цивільної відповідальності.

Двостороння співпраця в галузі туризму. Багатостороння співпраця. Головні міжнародні туристичні організації.

Сутність, структура та інструменти державного регулювання туризму. Механізми підтримки розвитку міжнародного туризму. Правове регулювання розвитку міжнародної туристичної діяльності в різних країнах. Туристична політика держав.

Географічні фактори розвитку міжнародного туризму. Географія світових туристських потоків. Туризм із метою відпочинку і розваг. Європа. Америка. Азійсько-Тихоокеанський регіон. Африка, Близький Схід та Південна Азія. Спортивний туризм. Міжнародні спортивні заходи. Гірськолижний туризм. Діловий туризм Бізнес-подорожі. Конгресово-виставковий туризм. Інсентив-туризм. Лікувально-оздоровчий туризм. Релігійний туризм.

Поняття та сутність туристичних ресурсів. Принципи класифікації туристичних ресурсів. Природно-кліматичні туристичні ресурси. Історико-культурні туристичні ресурси. Соціально-економічні туристичні ресурси. Інформаційні туристичні ресурси.

Характеристика списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Критерії об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. Розподіл об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО по країнам світу. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні.

Транснаціональні компанії на ринку міжнародного туризму. ТНК у готельному господарстві. Вплив туристських ТНК на національну економіку. Процеси глобалізації у світовому туризмі.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Інфраструктура купально-пляжного туризму.
2. Географія центрів купально-пляжного туризму в Україні, Європейському туристичному регіону, світі.
3. Види лікувально-оздоровчого туризму.
4. Типологія лікувально-оздоровчих курортів.
5. Географія основних курортів та центрів лікувально-оздоровчого туризму України, Європейського регіону, світу.
6. Різновиди розважального туризму.
7. Географія центрів розважального туризму України, Європейського регіону, світу.
8. Види круїзів.
9. Географія центрів, районів розвитку та маршрутів круїзного туризму в світі.
10. Історія, види та інфраструктура гірськолижного туризму в Україні, Європейському туристичному регіону, світі.
11. Географія центрів та регіонів розвитку дайв-туризму в Україні, Європейському туристичному регіону, світі.
12. Географія центрів та регіонів розвитку гольф-туризму в Європейському туристичному регіону та світі.
13. Водні, наземні, гірські, повітряні та екзотичні види екстремального туризму. Види пригодницького туризму.
14. Географія центрів та регіонів розвитку екстремальних та пригодницьких видів туризму в Україні, Європейському туристичному регіону та світі.
15. Види культурно-пізнавального туризму.
16. Географія найбільш атрактивних маршрутів та регіонів розвитку культурно-пізнавального туризму.
17. Класифікація подієвого туризму. Перспективи та потенціал розвитку подієвого туризму.
18. Географія турів, центрів та регіонів подієвого туризму в Україні, Європейському туристичному регіону і світі.
19. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Види, функції та особливості паломництва. Релігійні та культові центри. Релігійні організації.
20. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві, ісламі, буддизмі, іудаїзмі.
21. Бухгалтерський баланс, його зміст і побудова.
22. Вплив господарських операцій на зміни у балансі. Типи змін.
23. Значення бухгалтерського балансу.
24. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст, побудова.
25. Класифікація рахунків та їх характеристика.
26. Порядок записів на активних і пасивних рахунках.
27. План рахунків, його структура та зв'язок з балансом.

28. Подвійний запис, його сутність і значення. Кореспонденція рахунків.
29. Характеристика синтетичних і аналітичних рахунків бухгалтерського обліку та взаємозв'язок між ними.
30. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.
31. Визначення, визнання і оцінка основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби».
32. Поняття та методи нарахування зносу (амортизації) основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби».
33. Інвентаризація основних засобів.
34. Визначення і оцінка нематеріальних активів за П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» і їх значення в підвищенні ефективності діяльності підприємств готельно-ресторанного господарства.
35. Документування господарських операцій з руху нематеріальних активів.
36. Облік нематеріальних активів.
37. Класифікація фінансових інвестицій та їх значення в розвитку готельно - ресторанної діяльності.
38. Порядок ведення касових операцій та їх документальне оформлення.
39. Порядок відкриття рахунків в банках.
40. Характеристика основних форм безготівкових розрахунків.
41. Облік розрахунків з покупцями та замовниками й іншими дебіторами.
42. Облік резервів сумнівних боргів. Розрахунки з відшкодування матеріальних збитків.
43. Види капіталу та їх характеристика. Формування власного капіталу підприємств, які надають готельні послуги.
44. Облік статутного капіталу.
45. Облік пайового та інших видів капіталу.
46. Облік забезпечення зобов'язань.
47. Цільове фінансування та цільові надходження.
48. Формування перших країнознавчих уявлень та знань.
49. Основні періоди та наукові школи розвитку країнознавства.
50. Країнознавство за радянських часів. Сучасні школи країнознавчих досліджень. Країнознавство як наукова дисципліна.
51. Особливості туристичного країнознавства: предмет, об'єкт, функції, завдання дисципліни, її взаємодія з іншими науками та місце серед дисциплін туристичного профілю.
52. Політична карта світу. Міжнародний статус країн.
53. Форми державного правління.
54. Антропологічні особливості людських рас.
55. Актуальність релігії в туристичному країнознавстві. Географія релігійного туризму.
56. Поняття «географічне положення» країни. Особливості географічного положення у туристичному країнознавстві.
57. Використання понять «територія» та «простір» в туристському країнознавстві. Властивості території.

58. Культурно-образний підхід – основа формування туристичного образу території.
59. Туристичний імідж країни як продукт інформаційного середовища. Соціально-психологічний механізм впливу феномену іміджу.
60. Сутність управлінських рішень та їх види.
61. Методи прийняття рішень.
62. Умови ефективності управлінських рішень.
63. Процес прийняття управлінських рішень.
64. Поняття та характеристика стилів керівництва.
65. Влада та її форми.
66. Авторитет менеджера.
67. Соціальна ефективність менеджменту туризму.
68. Економічна ефективність менеджменту туризму.
69. Показники економічної ефективності менеджменту туризму.
70. Сутність, зміст, основні поняття маркетингу в туризмі.
71. Сутність і завдання маркетингових досліджень.
72. Система маркетингової інформації туристського підприємства.
73. Сутність та структура туристичного ринку.
74. Характеристика туристичного продукту.
75. Конкурентне середовище туристичного підприємства. Аналіз конкурентів.
76. Мотиви поведінки споживачів. Дослідження процесу прийняття рішення щодо купівлі туристичних послуг.
77. Основні концепції системи управління ринковою діяльністю.
78. Схема взаємодії фірми-комунікатора з основними адресатами маркетингових комунікацій.
79. Підприємство, цілі та напрямки його діяльності.
80. Поняття «підприємство». Класифікація підприємств.
81. Поняття виробничої програми та правила її розробки.
82. Система показників, що вимірюють виробничу програму.
83. Фактори, що визначають виробничу програму.
84. Виробнича програма туристичного підприємства, її складові.
85. Експлуатаційна програма готелю, її складові.
86. Товарообіг закладу ресторанного господарства.
87. Поняття виробничої потужності та її види.
88. Основи методичні підходи до розрахунку виробничої потужності.
89. Структура основних фондів та її види.
90. Первісна, відновна й залишкова вартість основних фондів.
91. Знос основних фондів та його види.
92. Амортизація основних фондів, методи її нарахування.
93. Основні показники рівня ефективності використання обігових коштів.
94. Кадри підприємства. Категорії персоналу підприємства.
95. Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці.
96. Чинники зростання продуктивності праці.

97. Мотивація та стимулювання праці.
98. Поняття оплати праці.
99. Основна заробітна плата й додаткова оплата праці.
100. Форми і системи оплати праці на підприємствах.
101. Функції оплати праці та їх реалізація.
102. Витрати підприємства та їх класифікація.
103. Кошторис підприємства. Зміст і методика обчислення кошторису виробництва.
104. Собівартість підприємства та продукції.
105. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення.
106. Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці.
107. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства.
108. Аналіз витрат та пошук резервів зниження витрат.
109. Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства.
110. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства.
111. Характеристика Середземноморського, Альпійського, Північноєвропейського, Причорноморського рекреаційних регіонів.
112. Характеристика Північноамериканського рекреаційного регіону.
113. Проблеми рекреаційного освоєння Карибського, Центральноамериканського та Південноамериканського регіонів.
114. Особливості формування, спеціалізація і розвиток рекреаційних комплексів Азії: Південно-Західного, Північно-Східного, Південно-Східного, Південного регіонів.
115. Основні рекреаційні райони та центри Австралії та спеціалізація рекреаційних комплексів Океанії.
116. Основні рекреаційні системи України, регіони та комплекси: Карпатський, Кримський, Азово-Чорноморський, Придніпровський, Подільський, Поліський, Столичний, Слобожанський, Донецький.
117. Туризм як форма міжнародних відносин.
118. Статистика міжнародного туризму.
119. Міжнародний туризм як соціально-економічне явище.
120. Міжнародний туризм та Україна.
121. Туристичні формальності.
122. Міжнародна співпраця в галузі туризму.
123. Державне регулювання міжнародної туристичної діяльності.
124. Географія туристичного попиту.
125. Туристичні ресурси.
126. Світова спадщина ЮНЕСКО.
127. Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про туризм» от 19.09.95 г. № 325/95-ВР. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1105-14>
2. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Александрова А. Ю. Международный туризм: учебник / А. Ю. Александрова. - Москва : Аспект Пресс, 2002. – 470 с.
4. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. / А.В. Бабкин. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 2008. – 252 с.
5. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту: навчальний посібник / В. К. Бабарицька, Малиновська О.Ю. – Київ : Альтерпрес, 2004. – 288 с.
6. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: Навчальний посібник Київського університету туризму, економіки і права (КУТЕП). - К.: КУТЕП, 2006. - 232 с.
7. Барышев А.Ф. Маркетинг в туризме и гостеприимстве: учеб пособие / А.Ф. Барышев - М: Финансы и статистика, 2007. -160 с.
8. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія і методика аналізу, термінологія, районування: Монографія / О. О. Бейдик. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 395 с.
9. Березін О.В. Економіка підприємства: Навч. посібник. О.В. Березін, Л.М., Березіна, Н.В. Бутенко – К.: Знання, 2009. – 390 с.
10. Бондар Н.М. Економіка підприємства. Н.М. Бондар – К: АСН, 2004.- 400 с.
11. Брассингтон Ф., Петтитт С. Основы маркетинга / Ф. Брассингтон, С. Петтитт. – М.: Бизнес Букс, 2014. – 536 с.

12. Буйленко В. Ф. Туризм: ученик / В. Ф. Буйленко. – Ростов на Дону : Феникс, 2008. – 416 с.
13. Вишневська О. О. Туристичне країнознавство : підруч. для студ. ВНЗ О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 756 с.
14. Гаркавенко С.С. Маркетинг / С.С.Гаркавенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://uchebnikionline.com/marketing/marketing_-_garkavenko_ss/marketing_-_garkavenko_ss.htm
15. Географія туризму [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Аріон, С. І. Уліганець ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : ВГЛ "Обрії", 2009. - 172 с.
16. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник / Л. І. Гонтаржевська. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2008. - 180 с.
17. Дурович А. П. Маркетинг в туризме: учебное пособие / А. П. Дурович. - Минск: Новое знание, 2003. - 496 с.
18. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу: навчальний посібник / Л. П. Дядечко. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
19. Економіка підприємства / За заг. ред. д.е.н., проф. Мельника Л.Г. – Суми: 2004.- 648с.
20. Економіка підприємства: Підручник / За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2006. – 614с.
21. Кифяк В. Ф. Організація туризму: навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 344 с.
22. Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство. Туризм : учебник для студентов вузов / Филип Котлер, Джон Боуэн, Джеймс Мейкенз ; пер. с англ. – Москва : ЮНИТИ, 1998. – 787 с.
23. Кусков А.С. Туристическое ресурсоведение. / А.С. Кусков. – М.: Академия, 2008. – 208 с.

24. Кудла Н. Є. Маркетинг туристичних послуг : навчальний посібник / Н. Є. Кудла ; Львів. ін-т економіки і туризму. - Київ : Знання, 2011. - 351 с. - (Вища освіта ХХІ ст.).
25. Куцик П. О. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посібник / П.О. Куцик, Л.І. Коваль, Ф.Ф. Макарук. - К.: Магнолія 2006, 2010. - 504 с.
26. Лиходій В.Г. Сучасна концепція маркетингу та економічна криза / В.Г. Лиходій // Актуальні проблеми економіки . – К. : 2009 – №12(102). - С.6-12
27. Любіцева О. О. Методика розробки турів : навчальний посібник / О. О. Любіцева. – Київ : Альтерпрес, 2003. - 104 с.
28. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України: навчальний посібник. / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І.Стафійчук – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
29. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика : навчальний посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. - 424 с.
30. Мальська М. П. Управління маркетингом у сфері туризму [текст] підручник. / М. П. Мальська, І. З. Жук – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 328 с.
31. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П. О. Масляк. - 2-ге вид., випр. – Київ : Знання, 2008. - 292 с. - (Вища освіта ХХІ ст.).
32. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, І. Б. Андренко [та ін.] ; за ред. І. М. Писаревського. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 541 с.
33. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство: Навч. посібник / А. Ю. Парфіненко– Х.: Бурун-книга, 2009. – 288 с.
34. Пуцентайло П. Р. Економіка і організація туристично–готельного підприємництва : навч. посіб. / П. Р. Пуцентайло. – К. : Центр навч л–ри, 2007. – 344 с.

35. Рутинський М.Й. Географія туризму України : навч. посіб. / М.Й. Рутинський – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
36. Сальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. / М.П. Сальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
37. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. / І.В. Смаль. – Ніжин: Вид-во Ніжинського держ. ун-ту ім. Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
38. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т.І. Ткаченко. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. - 537 с.
39. Туристичний імідж регіону: Монографія / За ред. Парфіненко А. Ю. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 315 с.
40. Юрченко С.А. Инфраструктура мира: Учебное пособие / Юрченко С.А. / Перевод с украинского С.А. Юрченко. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2006. – 328 с.

Завідуючий кафедрою
туристичного бізнесу
та країнознавства

к.і.н. доц. А.Ю. Парфіненко